

Prof. Victoria Berbecar

S-a născut la **4 februarie 1944**, în satul Ciceu Mihăiești, com. Petru Rareș, județul Bistrița Năsăud.

Familia: În 13 noiembrie 1972 s-a căsătorit cu teologul **Isidor Berbecar**;

Copii: **Narcisa Anamaria** (n. 1973), **Brândușa Dorina** (n. 1975) și **Mărgărita Ioana** (n. 1980).

Studii:

Școala generală din satul natal Ciceu – Mihăiești;

1963 - a obținut diploma de bacalaureat la Școala Medie Cavnic, avându-l ca profesor pe Ioan Nădișan;

1972 - diploma de licență la Institutul Pedagogic Baia Mare, Facultatea de Filologie, avându-i ca profesori pe Gheorghe Pop și Nicolae Felecan;

1981 - diploma de licență la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Facultatea de Lb. română – Lb. franceză.

Activitatea profesională:

1971 – 1973 – profesor, Școala generală Ciceu Mihăiești;

1973 – 1974 – profesor, Școala generală Negrilești;

1974 – 1990 – profesor, Școala generală Botiza;

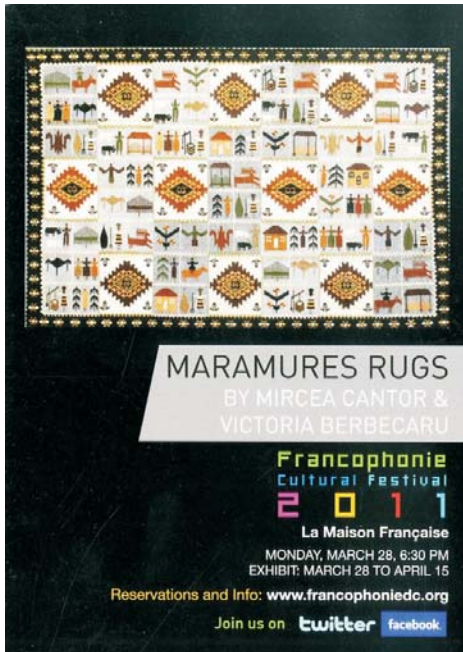
1991 – 1998 – director, Școala generală Botiza, timp în care școala a primit denumirea de Școala Generală de Arte și Meserii Botiza;

1999 – 2001 – profesor, Școala Generală de Arte și Meserii Botiza;

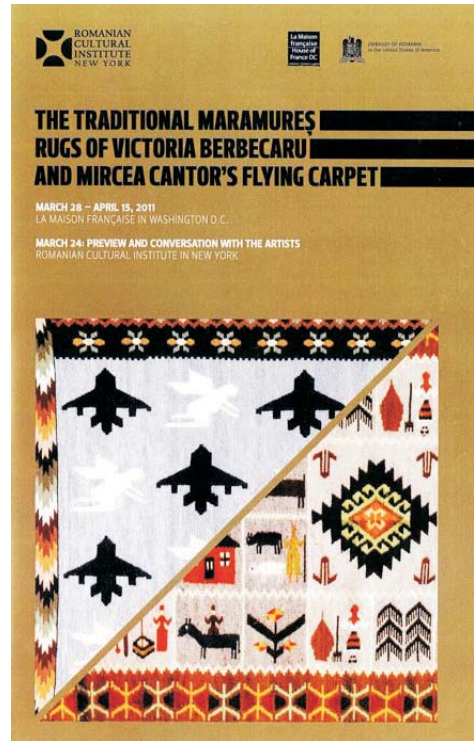
2001 – până în prezent pensionară.

Expoziții personale și de grup (în ordine cronologică)

- 1978-1979** – Expozițiile organizate de U.J.C.M. Maramureș la Muzeul Maramureșului Sighetu Marmăției și Baia Mare;
- 1982** – Expoziție organizată cu ocazia aniversării semicentenarului rezervației naturale Pietrosul Rodnei la Școala generală Botiza;
- 1983** – Expoziția „Covorul maramureșean în creația Victoriei Berbecar”, Muzeul Brukenthal Sibiu;
- 1983** – Expoziția „Un vechi centru de covoare în contemporaneitate – Botiza, Maramureș” la Muzeul Satului și de Artă Populară, București;
- 1984** – Expoziția „Ipostaze ale unei arte străvechi, Covorul maramureșean” la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca.
- 1988** – Expoziție organizată la Viena – Austria, în sala „Mihai Eminescu”;
- 1991** – Expoziție organizată în cadrul „Săptămânii culturale române” la Dijon-Franța;
- 1994** – Expoziție organizată la Hamburg – Germania;
- 1995** – Expoziția „Scoarțe din Maramureș” la Muzeul Județean Bistrița;
Expoziție la Viena organizată de ambasada României în Austria;
Expoziție organizată la Hamburg – Germania;
- 1996** – Expoziție organizată la Morveaux – Franța;
- 1997** – Expoziție la Casa de Cultură „Friedrich Schiller” din București;
Expoziție organizată la Thesalonic – Grecia;
- 1998** – Expoziție colectivă organizată la Centrul Cultural Francez din București;
- 2000** – Expoziție organizată la Târgul de Turism de la Berlin – Germania;
- 2006** – Expoziția națională „Covorul popular din România”, organizată în București;
Expoziție organizată la Strasbourg – Franța;
- 2007** – Expoziție organizată la Parma – Italia;
Expoziție organizată la Nyiregyhaza – Ungaria;
- 2009** – Expoziție organizată la Catedrala Ortodoxă Română din Paris – Franța;
- 2010** – Expoziție organizată la Vilnius – Lituania
Expoziție organizată la Centrul Cultural Român din Londra;
- 2011** – Expoziție de covoare tradiționale maramureșene vopsite cu culori vegetale organizată la Washington D.C.

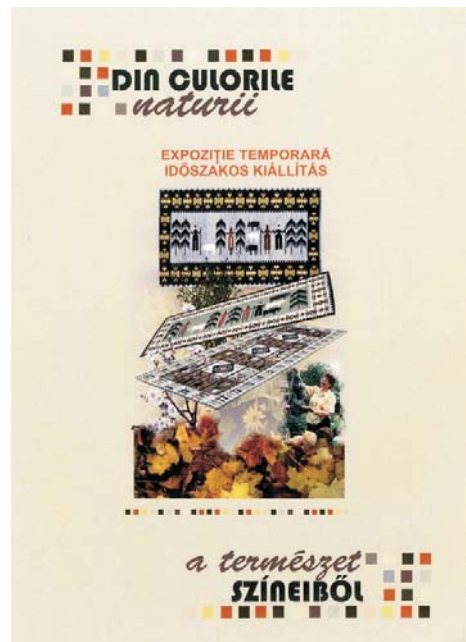
Maramures Rugs.
Francophonie Cultural Festival,
Washington, Ambasada Franței
28 mart.-15 apr. 2011.

The Traditional Maramures : Rugs of Victoria Berbecaru and Mircea Cantor's Flying Carpet.
Romanian Cultural Institute in New York, 24 mart. 2011.

Covoare. Scoațe . Păretare = Carpets. Tapis. Teppiche
expoziție comună organizată de
Centrul Național al Creației Populare, București,
24 oct.-6 nov. 1996

„Din culorile naturii” = „A természet színeiből.
Vernisaj: Muzeul Județean Mureș,
Secția de Științele Naturii Târgu-Mureș, 24 nov. 2011.

Diplome, distincții

Diploma de Membru al Academiei Artelor Tradiționale;

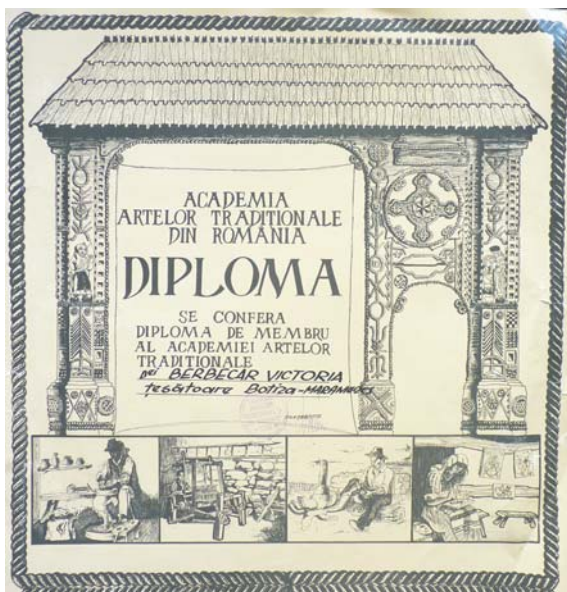
- 1983 – Premiul I și Titlul de laureat** la concursul artistic de interpretare (creație) din cadrul etapei republicane a Festivalului Național „Cântarea României”;
- 1985 – Premiul I și Titlul de laureat** la concursul artistic de interpretare (creație) din cadrul etapei republicane a Festivalului Național „Cântarea României”;
- 1987 – Premiul I și Titlul de laureat** la concursul artistic de interpretare (creație) din cadrul etapei republicane a Festivalului Național „Cântarea României”;
- 1989 – Diplomă de participare** la concursul artistic din cadrul etapei de masă a Festivalului Național „Cântarea României” de la Târgul creatorilor populari din România, ediția a VI-a, Sibiu;
- 1989 – Diploma de onoare** acordată de revista ASTRA pentru participarea la concursul de meșteșuguri populare;
- 1990 – Diplomă** acordată de Muzeul Satului București pentru „întâlnirea cu meșteșugurile tradiționale”;
- 1991 – Diplomă de participare** la aniversarea Muzeului Satului din București 1936-1991;
- 1992 – Diplomă de participare** la Târgul Meșterilor Populari de la Muzeul Satului București;
- 1993 – Diplomă de participare** la Târgul Meșterilor Populari de la Muzeul Satului București;
- 1994 – Diplomă de participare** la Târgul Meșterilor Populari de la Muzeul Satului București;
- 1995 – Diplomă de participare** la Târgul meșterilor populari de la Muzeul Satului București;
- 1997 – Diplomă de participare** la Târgul meșterilor populari de la Muzeul Satului București;
- 1997 – Diplomă de participare** la ediția a IV-a a Târgului Meșterilor Populari organizat de Muzeul Crișurilor Oradea;
- 2000, mart.** – **Titlul de Cetățean de Onoare** acordat de Primăria și Consiliul local Botiza, **„pentru merite deosebite în afirmarea comunei Botiza în țară și străinătate prin crearea și promovarea covoarelor vegetale și a turismului”;**
- 2000 – Diplomă** acordată de Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu **„pentru activitatea desfășurată la faza națională al Olimpiadei Meșteșuguri artistice tradiționale”;**

- 2000 – **Diplomă de participare** la cea de-a VIII-a ediție a Târgului „Artă și Tradiție – Cadouri speciale de Crăciun” organizat de către Bucharest Marriott Grand Hotel și Fundația Ata România;
- 2004 – **Diploma de excelență** acordată de Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, „**pentru întreaga operă de creație oferită cu talent și generozitate în cadrul muzeului la zi aniversară**”;
- 2004 – **Diplomă pentru țesut** acordată de Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu la ediția a XXI-a Târgului creatorilor populari din România;
2006. – **Diplomă de participare** la Expoziția Națională „Covorul popular din România” acordată de Ministerul Culturii și Cultelor – Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale;
- 2006 – **Diplomă de participare** în cadrul programului aniversar „Muzeul Satului Românesc – 70 de ani” de la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” București;
- 2009 – **Diploma Margareta de Aur**, concurs – ediția a V-a, la secțiunea Tradiție locală, acordată Casei-Muzeu Berbecaru;
- 2012 – **Diploma omagială Sfinții Împărați Constantin și Elena**, acordată de Daniel, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, „cu ocazia Anului omagial Sfinții Împărați Constantin și Elena, la împlinirea a 1700 de ani de la Edictul de la Mediolanum”;
- 2012 – **Diplomă de excelență** conferită de Societatea Culturală Pro Maramureș „Dragoș Vodă” - Cluj-Napoca, „**pentru excepționala contribuție adusă în promovarea moștenirii artei populare tradiționale maramureșene**”;
- 2013 – **Diploma de excelență** acordată de Primăria comunei Ciceu-Mihăiești, „**pentru întreaga activitate desfășurată pentru punerea în valoare a zestrei tradiționale din zona Maramureșului**”;
- 2013 - **Diploma Omagială** acordată cu ocazia Anului omagial „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, la împlinirea a 1700 de ani de la Edictul de la Mediolanum (iun. 2013);

Diplomă de participare la ediția a XV-a a Târgului Creatorilor Populari din România de la Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu;

Diplomă de participare la ediția a XI-a a Târgului Creatorilor Populari din România de la Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu;

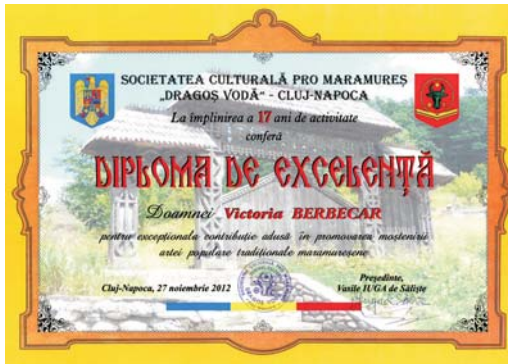
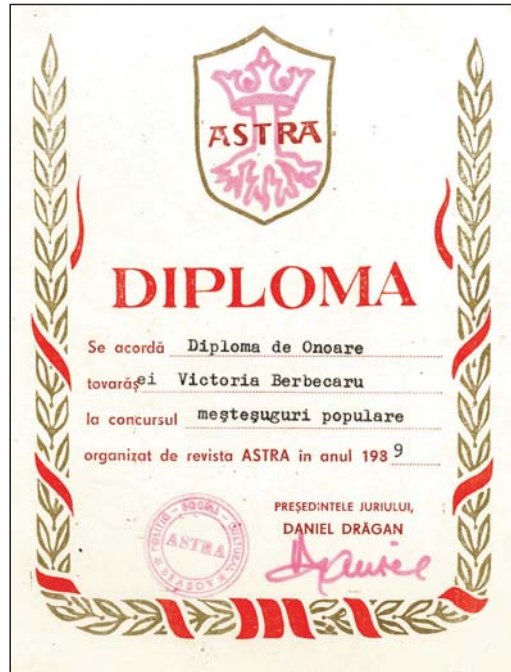
Diplomă de participare la ediția a XII-a a Târgului Creatorilor Populari din România de la Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu;

Directorul Corneliu Bucur acordându-i
Diploma de Membru al Academiei Artelor Tradiționale din România,
Sibiu (15 aug. 1994)

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel
admirând frumoasele covoare realizate de țesătoarele din Botiza,
îndrumate de Victoria Berbecar,
cu ocazia primirii la Reședința Patriarhală a corului bisericii.

*Preoteasa Victoria Berbecar cu expoziția de covoare maramureșene
la hotelul World Trade Center, București (1998)*

În „România literară” (nr. 51/1983) Ana Blandiana scrie frumos despre „O ARTISTĂ A NEUTĂRII” care nu este alta decât Victoria Berbecar, soția preotului din Botiza, de pe Valea Izei, care a deschis la Muzeul Satului din București o expoziție de covoare maramureșene. Despre aceeași artistă scrie și Petre Mihai Băcanu în ziarul „România liberă” (13 ianuarie 1984, p. 2), insistând mai ales asupra metodei ei de a-și fabrica singură culorile din plante. De aici mai aflăm că o altă expoziție „Covorul maramureșean în creația Victoriei Berbecar” a fost organizată și la Muzeul Brukenthal în Sibiu și alta în Suedia, și că autoarea a primit în anul 1983 premiul I la Festivalul național „Cântarea României”. Felicitări!

Antonie Plămădeală

(*Semnalăm... Semnalăm*, în, „Telegraful român”, nr. 5-6/ 1984)

***

Despre frumusețile care ies din mâinile preotesei Victoria Berbecar din Botiza Maramureșului - culori naturale și motive populare în arta țesutului de covoare - scrie revista „România pitorească” (nr. 150, 1984, p. 8, versiunea în limba germană). Tot despre ea și în revista Magazin (nr. 36, 1984), sub titlul: „Culori din vegetale”. Ce savante rețete imaginează Victoria Berbecar! Adevărate descoperiri ale unei arte de mult socotite uitate și pierdute.

Antonie Plămădeală

(*Semnalăm... Semnalăm*, în, „Telegraful român”, nr. 37-38/ 1984)

Covor în registre cu biserici de lemn maramureșene

Dumnezeu a binecuvântat pe credincioșii din Botiza, această mare și frumoasă comună de pe valea Izei, cu un preot și o preoteasă de excepție care timp de o viață au schimbat fața ei, în primul rând din punct de vedere duhovnicesc. Părintele Isidor s-a arătat în multe momente dificile pe care le-a trăit la Botiza ca un „*nebun pentru Hristos*” (cf. I Corinteni, 4, 10), pentru că n-a cedat ispitelor venite de la autoritățile atee sau de la unii oameni care nu i-au înțeles misiunea. El a ținut întotdeauna și s-a luptat pentru respectul credinței și al tradițiilor sfinte care apără viața omului și a comunității de degradare. Iar Preoteasa Victoria l-a secundat atât la Biserică, cât și în familie și la școala satului. Dar mai ales, ea și-a pus în valoare gustul pentru frumos și autentic în domeniul țesutului, meșteșug țărănesc specific tuturor satelor noastre. Cu o forță spirituală deosebită, Preoteasa Victoria a pornit, încă de la mutarea la Botiza în 1974, la redescoperirea meșteșugului tradițional al țesutului după tehnici vechi și cu folosirea culorilor naturale. Astfel ea s-a făcut curând cunoscută în toată țara, iar mai târziu și în străinătate prin participarea la numeroase expoziții, multe organizate de ea însăși. Mă bucur că sora Victoria a ajuns și în Mitropolia noastră cu expoziții la Viena și Hamburg, aducând cu ea, sufletul curat al țesătoarelor din Maramureș.

Î.P.S. Părinte Mitropolit Serafim din Nürnberg-Germania

*Preteasa Victoria și părintele Isidor Berbecar
lângă Arhiepiscopul Dunării de Jos, ÎPS. Casian Crăciun
(29 iunie 1989)*

În plină expansiune a secularismului comunist, fără suflet și fără Dumnezeu, aici, niște împătimiti pentru tradiție, pentru autentic și pentru credință, preotul și preteasa, în mijlocul dacilor liberi și neîngenuncheați de nimeni în ascensiunea lor spre frumusețea sufletească, exprimată în straie și în manifestări comunitare tradiționale, s-a reușit o minune: zidirea unei Catedrale! Ceea ce astăzi pare o normalitate, pentru acele timpuri însemna, cu adevărat, eroism!

Deodată cu această construcție sacră, preteasa împletea pasiunea pentru apostolatul didactic în școală, cu dragostea de creație artistică, în duhul tradiției îndătinată, dar părăsitate de țărâna satului. A descoperit în bătrânele lăzi de zestre câteva exemplare de țesături executate în stilul popular și cu materiale autentice, vopsite cu coloranți obținuți din produse vegetale. Așa cum istorisește autoarea acestei autentice „învieri a unei comori”, ascunse și uitate, covoarele maramureșene sunt creații ale vredniciei și harului femeii creștine care, asemenea picturii de icoane, a ales din culori imagini zoomorfe, antropomorfe și romboidale, înveșnicite prin țesătura tradițională a „războiului pașnic” din fiecare casă spre a oferi imaginea ce încălzește și inima, dar care pacifică și gândurile și persoanele din familie și din comunitate.[...]

Florile utilizate la coloranții naturali pentru covoarele maramureșene i-au inspirat pe preotul Isidor și pe doamna preteasă Victoria să ofere, în apele Botezului, celor trei fiice („cocoane”) tot nume de flori: Narcisa, Brândușa și Margareta!

Î.P.S. Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos

„Hora satului” și „ocupația sătenilor”

*Familia Berbecar și Preasfinția Sa Episcop Mark,
la catedrala Sf. Arhangheli Mihail, Gavril și Rafail din Paris
la sărbătoarea „Rugă Bănățeană” (sept. 2009)*

Am avut bucuria să ne cunoaștem pe data de 13 septembrie 2009 la Paris, organizând în scuarul din fața Catedralei Române o Rugă Bănățeană. Am invitat-o cu această ocazie și pe doamna Victoria Berbecar, care a răspuns chemării noastre și a venit de la Botiza cu geamantane încărcate cu minunate covoare, străiți și alte obiecte create de domnia sa. I-am oferit, ca spațiu de găzduire, o cabană de lemn, ce avea vedere (deschidere) chiar înspre mozaicul Sf. Arh. Mihail, Gavriil și Rafail, ocrotitorii sf. nostru lăcaș de rugăciune. Pentru invitata noastră, Victoria Berbecar, era pentru dată când își expunea minunatele creații la Paris, și nu oriunde, ci în Cartierul Latin al Comunei din Paris, între Notre-Dame, Sorbona și Colege de France, nu departe de Sena, care traversează Orașul Luminilor.

***Preot Constantin Târziu.
Parohia Ortodoxă Română din Paris***

Ceea ce am zis și mai zic se potrivește de minune și la opera de față – o lucrare scrisă și ilustrată în stil album, dublat de tot ce poate însemna laudatio, admiratio et veneratio – pentru Preteasa VICTORIA BERBECAR, soția părintelui Isidor Berbecar din Botiza. Mai mult, cazul celor doi „slujitori ai Domnului”, unul la „catedra” satului, pe post de mentor, modelator, moderator, promotor, dinamizator, propagator, învățător etc. iar celălalt la „cinstirea” altarului, ne oferă o altă fațetă a unui

Maramureș considerat mândru în sine și de sine, falnic și neatârnat, rezervat și conștient. Da, cazul Familiei Berbecar spune despre Maramureș, ceva nou, mai puțin sesizat și specificat. Anume că Matricea îi acceptă și pe cei jertfelnicii prin adopție, că nimic nu-i exclude esențial. Sigur că lucrurile în fapt, nu sunt întotdeauna foarte simple. Știu și chiar dacă n-aș ști, aș putea presupune, că n-a fost ușor să scoți țărăncile botizene din „inerția” lor, că țăranul știe una și bună că ce zice și face el are pecetea veșniciei. Chiar și atunci când, pe neștiute sau pe nesimțite de fapt EL – Țăranul (în cazul de față EA - Țăranca) a căzut în ispita vremii, lucrând la război fire sintetice și lăsând în uitare „firele” naturale și „firul” naturii. Toate sunt bune cu Țăranul, dar când cade în încăpățănare nu e cale de întoarcere. Aici este **meritul pedagogic** al Pretesei și Profesoarei Victoria Berbecar. [...]

Nu cunosc pe fața Pământului Românesc o mai frumoasă pereche de intelectuali implicați vocațional atât de profund, de constant, de distribuit. Dacă Octavian Goga a zis despre George Pop de Băsești că aici la cripta Marelui Bărbat trebuie să vină toți românii să învețe Istoria, atunci zic și eu, peste vremuri și peste proporții spațiale că aici, la Botiza, ar trebui să vină în pelerinaj toate familiile de preoți români, să vadă un Exercițiu de Mucenicire Cultural – Misionară la Familia Victoria și Isidor Berbecar. Atunci când stelele și-au terminat lucrarea „începătoare” așezând relație între Sfântul Isidor din Calendar, ziua de naștere a pretesei, ziua venirii în Botiza și alte zile importante, trebuie să luăm seamă și noi contemporanii spre a ne modela ce se mai poate prin viețile noastre.

Dr. Teodor Ardelean

Covor lat în registre, cu motive zoomorfe, antropomorfe și romburi pe tonuri gri

Nefiind etnograf sau antropolog, intuitiv și din dialogul în repetate rânduri cu Victoria Berbecar, am aflat multe secrete legate de covoare, motivele lor și țesutul lor, având șansa să descopăr comoara ce stă sub pașii noștri în chiar altarul noii biserici din Botiza: covoare de mari dimensiuni, ce stau mărturie timpului prin grandoarea lor, țesute acum 30- 40 de ani în urmă, atunci când Victoria și Isidor Berbecar au avut intuiția acestui tezaur ascuns, păzit de ultimele țesătoare din Botiza.

Când am hotărât să fac covorul meu în Maramureș, în iarna lui 2007, interesul meu nu a fost să copiez o tradiție deja existentă, ci mai degrabă să o actualizez prin viziunea mea. Din acest motiv am dorit să desenez îngeri și avioane. Nu vom întâlni niciodată aceste motive pe covoarele românești. A venit ca o dihotomie între două realități: cea vizibilă și cea invizibilă. Pe deasupra aveam în gând și poveștile din Orient legate de covorul zburător. Idealul de a zbura, de a traversa spațiul sunt adânc înrădăcinate în aspirațiile omenirii. Prin motivul păsării, al fluturilor și altor creaturi, omul a încercat întotdeauna să simbolizeze sau să copieze, într-un mod concret, idea libertății în mișcare, în zbor.

Mircea Cantor

Motive zoomorfe, antropomorfe, cu chenar „hora cătanelor” pe nuanțe de maro

Originară dintr-un sat din Bistrița Năsăud – Ciceu Mihăiești, absolventă a Facultății de Filologie din Iași, în 1972 se căsătorește cu teologul Isidor Berbecar și se stabilesc în Botiza – Maramureș, localitate care i-a adoptat pentru totdeauna. Tânăra profesoară descoperă oamenii Maramureșului, mândri și aspri, dar foarte frumoși la suflet, cu credințele, datinile și obiceiurile, cu îndeletnicirile și ocupațiile lor. A fost cucerită de arta țesutului pe care a întâlnit-o – după spusele sale – în fiecare casă. S-a aplecat cu emoție și nespūsă curiozitate să descifreze tainele acestui meșteșug. Alături de femeile în vârstă a descoperit multe adevăruri despre scoarța (covorul) moroșenească, în special, despre importanța în organizarea interiorului locuinței. Întinsă pe rudă, pe pat, pe masă și mai nou pe podea, arta sa înmagazinată în covoare se particularizează, iar doamna Victoria Berbecar depășește demult statutul de meșter popular și merge către cel de artist și creator care are ca bază tradiția.

Cu răbdare și multă pricepere execută, fără de reproș, covoare cu motive tradiționale: dinții de lup, șarpele, hora, călărețul, bradul, motive geometrice, cosmice, vegetale, zoomorfe, antropomorfe – adevărate compoziții în care *rombul* (roata) simplu sau cu creste și *valul* (unda apei) se individualizează și se întrepătrund; motive zoo (*calul, cerbul, pasărea*) și antropomorfe (*femeia și bărbatul, în picioare sau călare*) destăinuie legătura acestei doamne cu natura, munca, cu tradiția. Totul închipuie, în covorul Victoriei Berbecar, cronica ilustrată a vremurilor de demult, a codrilor seculari, a oamenilor frumoși ai ȚĂRII MARAMUREȘULUI.

Conf.univ.dr. Paula Popoiu
Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” București

„Soarele” oglindit în „unda apei” cu „hora cătanelor”

Am regăsit în acest crez spiritual și comportament cultural ideal, gândul rostit, testamentar, de Mihai Eminescu : *„Două sunt elementele fundamentale în continuarea, statornicirea și păstrarea caracterului național al culturii spirituale a unui popor : limba și artele”*.

Deși studiasse, la facultate, o limbă străină (franceza) și profesa la școala din comună, ca profesor de franceză, preteasa nu mi-a lăsat niciun moment impresia că acest fapt de viață i-ar fi „alterat” identitatea sa reală, ale cărei rădăcini coboară în multisecularismul vieții tradițional-cotidiene a satului natal, prelungită firesc în satul de adopție, în care și-a urmat soțul, chemat de îndatoririle sale de păstor spiritual al comunității religioase din Botiza, ctitor de biserică nouă și restaurator al celebrei biserici din lemn, în stil străvechi maramureșean din Botiza.

Am descoperit la Victoria Berbecar – și asemeni ei, la toți marii artiști populari, din toată țara – conștiința adânc înrădăcinată a faptului că menirea vieții lor de artiști populari adevărați (căci mai sunt și cei „pârâți”, cameleonici, care își maschează interesele cupide, materiale, sub această falsă „etichetă”, trădând la fiecare pas Tradiția!) și mai mult decât atât, „datoria vieții lor” este aceea de a „duce tradițiile satului mai departe”, odată cu limba și credința religioasă.

De toți acești minunați străjeri ai „cetății tradiției” mi-am amintit citindu-l mai târziu pe „lucefărul poeziei românești”, care atrăgea atenția contemporanilor săi, seduși de spiritul cosmopolit al epocii, aproape de sfârșitul veacului XIX, că *„Civilizația adevărată a unui popor consistă nu în adoptarea cu deridicată de legi, forme, instituții, etichete, haine streine. Ea consistă în dezvoltarea naturală organică a propriilor puteri, a propriilor facultăți ale sale. Dacă pe acest pământ va exista vreodată o civilizație adevărată, va fi aceea ce va răsări din elementele civilizației vechi. Din rădăcini proprii, în adâncime proprie, răsare civilizația adevărată a unui popor, nu din maimuțarea obiceiurilor străine, limbilor străine, instituțiilor străine”*.

Prof. dr. Corneliu Bucur, președintele A.A.T.R

Covor lat în registre, cu motive zoomorfe, antropomorfe și romburi pe nuanțe de bej și maro

Am început să o cunosc mai bine pe Victoria în 1987, când în urma vizitei părintelui Isidor Berbecar pe șantierul de la Oarța de Sus – unde am și descoperit o monedă romană – am mers la Botiza să-i duc portmoneul cu documente pe care îl uitase. Am intrat atunci, pentru prima dată, împreună cu colegul meu Mihai Pop, în casa lor plină de cărți, covoare și har.

În același an, Victoria avea să facă pentru noi un gest de mare încredere și generozitate. Am revenit apoi de multe ori în casa Victoriei și a părintelui Doru și de fiecare dată am avut parte de câte o întâmplare sau întâlnire deosebită. Așa l-am cunoscut pe profesorul Pompiliu Teodor, pe preasfințitul Cassian al Dunării de Jos, alți oameni de cultură, jurnaliști... Apoi am început să organizăm expoziții împreună. Prima noastră expoziție a fost la Dijon, în cadrul „Săptămânii culturale române”, în perioada 8-13 octombrie 1991. Era un schimb cultural între „Asociația Femeilor cu diplomă universitară din România” și Asociația din Dijon. Am stat atunci în casa omului de artă Maryse Blaire.

Georgeta Maria Iuga

„Hora cătanelor” cu chenar „ciclul vieții”

Victoria Berbecar, dând replică vopsitului chimic, singură și-a descoperit și alcătuit peste treizeci de culori, la care se adaugă și nuanțe, foarte multe nuanțe, numai bune să împlinească varietatea coloristică a covoarelor sale. Astfel, culorile sale devin calde și estompate, așa cum trebuie să fie coloristica covoarelor rămase din bătrâni.

Din intenția de a scrie un studiu introductiv la un album, care să reunească covoarele realizate de Victoria Berbecar, am analizat cu atenție lucrătura artistică, investită în diversele exemplare realizate. M-a impresionat echilibrul compoziției ornamentale, respectarea riguroasă a proporțiilor și mai ales bogăția motivistică, exprimată prin motive din familia celor geometrice, florale, mito-simbolistice, animaliere și skeomorfe, avimorfe, etc. Am întâlnit coarnele de berbec, cerbul, calul și călărețul, dar și liliacul, brăduțul, vârtelnița, hreabănul sau piaptănul, șarpele, rombul, triunghiul, felurite forme ale pomului vieții, coada de rândunică, ostia și multe altele.

Victoria Berbecar nu a ținut în secret arta vopsirii vegetale a covorului. A împărtășit-o și consătențelor și, drept urmare, Botiza a devenit un centru de revitalizare a covorului vegetal, Ilișca Manța, Iulia Corău, Ioana Dolca, Ioana Trifoi lucrând și ele covoare vegetale, primele două devenind vestite pe plan național și internațional. Ba mai mult a inițiat în această artă și cocoanele din sat, care i-au fost eleve, prin cercul de creație, organizat în cadrul școlii, ca să renască și să nu moară frumosul covor maramureșean vegetal.

Prof. Pamfil Bilțiu

Covor în registre cu nuanțe de crem și verde închis, cu chenar „ciclul vieții”

Datorită rezultatelor deosebite obținute în modelarea și șlefuirea multelor generații de elevi, precum și calităților unui pedagog eminent, doamna Victoria Berbecar a fost investită ca director al Școlii din Botiza. Eram și atunci, ca și acum, dascăl la Școala Botiza și doamna Victoria Berbecar a fost un foarte bun manager, a reușit să creeze un climat armonios, spunându-ne mereu că noi, colectivul de cadre didactice trebuie să fim o familie unită, iar pe elevi să-i educăm ca pe proprii noștri copii oferindu-le dragoste, răbdare și înțelegere.

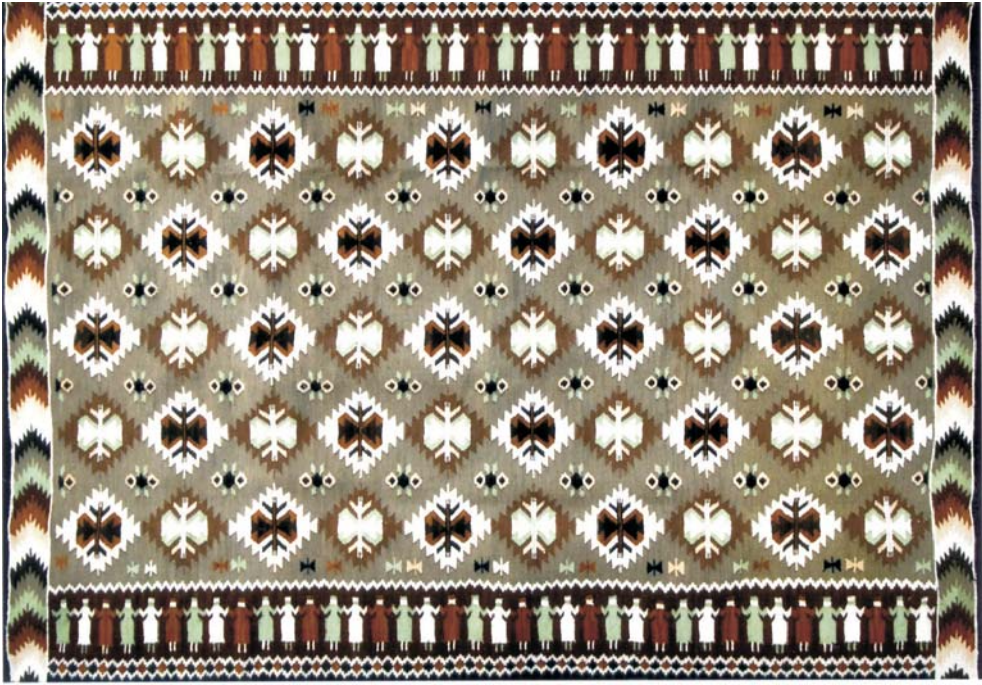
Tradițiile și obiceiurile Botizei au fost promovate de doamna director Victoria Berbecar, care a devenit astfel un ambasador al valorilor spirituale locale, participând cu grupurile de elevi ai școlii la Festivalul Național de Colinde din București, apoi în Franța și la Viena, obținând diverse premii și distincții.

După o activitate încununată de succes și multe generații de elevi realizate profesional, doamna Victoria Berbecar s-a pensionat, dar pentru elevii și dascălii din Botiza este un model demn de urmat, este o floare de lumină eternă care va picura mereu semenilor noblețea muncii, înțelepciunea și dăruire sufletească.

prof. Maria Sidău

„Viața satului”

Covor în „romburi” cu chenar în „hora cătanelor” și „unda apei”

În anul 1987 am reușit să iau calea Occidentului, împreună cu soția mea, de origine germană, stabilindu-ne în Germania. Începusem apoi să cunoaștem avantajele dezrădăcinării de România, dar nu am uitat niciodată locurile și oamenii și, de asemenea, frumusețile, porturile și tradițiile Maramureșului istoric.

Revenind anual în vizită în Maramureș am reluat vechiul obicei de a străbate și admira frumusețile acestor locuri pe care le-am immortalizat cu aparatul foto și video, scriind până în prezent mai multe cărți despre această zonă.

Dr. Petru Ulian
Germania

„Săptămâna” sau „Trecerea timpului”

Am cunoscut-o pe Victoria, precum reiese din cele spuse, în satul ei, în care trăiește cu familia compusă și din cele trei fete, ca acel popa Tanda al lui Ion Slavici, printre ai lor. Am cunoscut-o și în Germania, unde le-am întâlnit cu covoarele lor în drum spre Franța. Am reîntâlnit-o an de an în Muzeul în Aer Liber Astra unde standul comunei Botiza a rămas un punct de referință, un bijou al târgului de artă populară.

Îi mulțumim Victoriei pentru prestația vieții de până acum și îi dorim binecuvântarea Domnului pentru anii care o întâmpină la împlinirea venerabilei vârste de 70 de ani!

Cu sinceră afecțiune,

dr. Paul Philippi, Universitatea Heidelberg (1990)

„Ocupația sătenilor” și „Dintele de lup”

In fact, the rugs are those which made me come there! In other words, the “enchanted carpets” of Victoria Berbecar, the Maramureş carpets, created again by this teacher of Romanian language and literature, displayed in the last few years within several exhibitions in Bucharest, Sibiu, Cluj-Napoca, Baia Mare, or adorning today many houses in Romania and in other countries such as France, Holland, the USA, Japan, Czechoslovakia. Because the abovementioned Maramureş carpet is a unique piece in the art of manual weaving, a traditional handicraft in Maramureş, whose centre has always been Botiza. The Botiza carpets have their own story. From a very tender age all women weave towels, cloth for clothes, carpets, rugs, linen for bed sheets. All houses boast at least one weaving loom which in winter holds pride of place in the largest room of the house. The mistress of the house ensures almost the entire necessary cloth for the family, the young girls making in due time their apprenticeship, ensuring thus their dowry for marriage. The famous Maramureş costumes are made by these young girls and women very much like the wood-carved gates and churches with spire-towers are turned out by the chisel of the skilful Maramureş carvers, most of them being natives of the Iza Valley.

(*Hossu-Longin, Valentin. Botiza. Holidays in Roumanie, 27, nr. 165, sept. 1985, p. 18.*)

„Bucuria de a trăi” în chenarul „ciclul vieții”

Etant donné les mutations qui ont eu lieu dans la création populaire contemporaine, l’initiative de Victoria Berbecar, autant en ce qui concerne l’emploi des couleurs végétales que la remise en valeur de l’art populaire du Maramureş, devient exemplaire. L’assimilation et la transformation du fond traditionnel en une vision propre, interprétative, confère à Victoria Berbecar le statut de créatrice populaire dans la véritable acception du terme.

(*Filimon, Doina. Cinq couleurs pour une fleur. Vacances en Roumanie, 26, nr. 150, iun. 1984, p. 8.*)

Covor în registre cu „hora domnițelor” cu chenar „Pomul vieții”

Victoria (nume predestinat!) umblă din casă în casă (profesoara trebuie să-și cunoască pruncii) și descoperă „covorul maramureșean”: motive geometrice, simboluri stelare, culori vegetale. Când întreabă de ce nu se mai fac toate acestea, de ce nu se mai țese „în ciur”, i se răspunde fie printr-o ridicare din umeri, fie că „astea-s culori moarte”. Îi spun așa faimoasele țesătoare Dolca Ioana a Zbinului, Ioana Petreuş, Ilișca Perța, Ioana Cupșenar, Maria Trifoi. Ei și? Toate și altele la fel, țesătoare din mamă-n fiică, au privit-o pe profesoară cu mare, foarte mare neîncredere. Mi-a spus-o verde, una din cele mai bune țesătoare din Botiza, Maria Costinar: „Ne-a colbuțit de cap, domnuca Victoria!” Și ce covoare a țesut!

*(Hossu-Longin, Valentin. „Pântru mândra din Botiza”...
România pitorească, nr. 9 (165), sept. 1985, p. 5-6.)*

Rombul și motivul „racului”

COLORANȚI NATURALI FOLOSIȚI LA VOPSIREA LÂNII PENTRU ȚESEREA COVOARELOR

Coajă de lemn cânesc

Coajă de nucă verde

Coajă de ceapă

Coajă de arin

Coajă de ceapă roșie

Coajă de arin negru

Flori de sunătoare

Ghiocel bogat („Lușcuțe”)

Coajă de crușin

Flori uscate de brânduși

Victoria Berbecar în mijlocul naturii, admirând lâna vopsită în culori vegetale

Victoria Berbecar cu expoziția de covoare la Târgul Creatorilor Populari de la Muzeul Satului din București (28 iun. 1992)

Victoria Berbecar și țesătoarea Ana Dâmbencii la războiul de țesut

*Demonstrând arta țesutului
la Institutul Cultural Român din Londra*

*Lângă Prințul Șerban Cantacuzino,
președintele Fundației Pro Patrimoniu la
Institutul Cultural Român din Londra*

Preteasa Victoria Berbecar participând la Sf. Liturghie arhierescă oficiată de Mitropolitul Nathanaiel al românilor ortodocși din SUA și Canada, Miramar (2012)

Alături de Corina Șuteu, directorul ICR din New York și Mircea Cantor la Ambasada Franței de la Washington

Preteasa Victoria Berbecar explicând unor elevi americani arta țesutului la gherghef

Covoarele Victoriei Berbecar din Botiza au împodobit sala de ședință a primăriei municipiului Cluj-Napoca

*Familia Berbecar alături de ing. Eugeniu Iordăchescu,
la ultima expoziție de covoare de la Palatul Parlamentului, București, 2013*

*Muzeul Satului „Dimitrie Gusti”, împreună cu Paula Popoiu, directorul muzeului
și Nicolae Purcărea, sculptor (29 iun. 2006)*

Isidor Berbecar alături de acad. Ionel-Valentin Vlad, președintele Academiei Române și ing. Eugeniu Iordăchescu

În fața casei muzeu din Botiza alături de soțul Isidor, dr. Teodor Ardelean, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu”, prof. univ dr. Ștefan Vișovan, prof. univ. dr. Mircea Farcaș și dr. Adrian Rezeanu, cercetător științific principal la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române

*Rombul ce reprezintă „soarele” în mentalitatea femeilor, cu figuri geometrice.
Primul covor realizat în anul 1977, care a fost prezentat la toate expozițiile din țară, Europa și SUA.*

